

Remember

LÊ ĐỨC TÂM

Nhóm Bạn BP70

LÊ ĐỨC TÂM
1950-2022

Chères Toutes,
Chers Tous,
C'est avec tristesse que nous vous annonçons le décès de Lê Đức Tâm (BP70), survenu le vendredi 7 janvier 2022 à Montréal.

Sa disparition brutale nous rappelle cruellement que la pandémie de Covid-19 sévit toujours et qu'en dépit de multiples vaccinations, le virus peut encore nous terrasser.

Lê Đức Tâm a commencé ses études à l'Institut de la Providence à Huế avant de venir étudier au Lycée Blaise Pascal. Il s'est ensuite installé au Canada avec sa famille et exerçait la profession de médecin.

Đức Tâm était un membre actif de la communauté pascalienne de Montréal et un membre apprécié du groupe BP70.

Avec son épouse Lê thị Cúc, ils ont accueilli plusieurs réunions BP, petites ou grandes, dont celle de Montréal 2003 qui laisse de bien bons souvenirs à ses participants.

Ses amis se souviendront longtemps de son talent d'humoriste qui enrichissait chacune de leurs rencontres de moments heureux.

Vous trouvez ci-joint le faire-part de la famille et le site internet où vous pouvez déposer vos condoléances.

Nous présentons nos sincères condoléances à son épouse Lê thị Cúc ainsi qu'à leur grande famille et les assurons de notre profonde sympathie dans cette dure épreuve.

Bien amicalement,
ABPDN

PHÂN ƯU

Vô cùng xúc động & thương tiếc:

Bác sĩ **LÊ ĐỨC TÂM**

đã ra đi ngày 7 tháng Giêng 2022 tại Montréal
về cõi Vĩnh Hằng

sau 72 năm rong chơi trong cõi Ta Bà

Nhưng than ôi ...

Từ nay không còn cùng cười với TÂM !!!

*Trước sự chia lìa và đau buồn to tát này
Thành thật chia buồn cùng*

Chị Lê Thị Cúc và tang quyến

Chúng tôi gồm các bạn học Lycée Blaise Pascal:

CANADA: Ngô Bảo Tín & Hường, Võ Thị Hòa & Anh Tuấn, Lê Thanh Dương, Lê Quốc Mạnh

ÂU CHÂU: La Đức Hồng & Kim Nga, Hồ Minh Tâm & Roger, Dư Thanh Khiêm,
Võ Thị Hồng Vân & Nghĩa, Tôn Nữ Bích Thủy & Nam, Trần Thiên Tứ & Thu

USA: Hoàng Bích & Hoàng Oanh, Trần Tiến Khanh & Diệu Lê, Trần Diễm Phương & Quang,
Nguyễn Đại Anh & Kim Hoàn, Hoàng Hán Trú & Hiệp, Hoàng Thị Trang, Hồ Thị Ngọc,
Võ Thị Hồng Hoa & Tiệp, Huỳnh Ngọc Mỹ, Diệp Tú Hà, Nguyễn Khoa Diệu Phương,
Lê Thị Kim Chi, Lê Thị Hồng Hoa & Thanh Xuân, Nguyễn Huy Tân & Liên,
Phan Ngọc Ân & Diệu Hà, Phan Hoàn & Lộc, Lê Quý Phước & Loan

VIỆT NAM: Trương Ngọc Lân & Xuân Lý, Lê Hiệp Tuyển & Bích Trân, Tống Văn Thụy,
Lê Thị Nhân Hạnh & Xiêm, Nguyễn Thị Tuyết Nhung & Tín, Võ Bửu Uy

THÀNH THẬT CHIA BUỒN

**Nguyện cầu Hương linh Bạn Lê Đức Tâm sớm về
cõi Vĩnh Hằng**

Nhà Tâm, Montréal,
Summer 2003

Montreal, 2003

Christmas 2003
Las Vegas

Tâm ơi !
Mi đi để lại bạn bè
Để trường xưa đó đi về chốn nao
Nhớ ngày thơ ấy bên nhau
Huế đâu vọng lại biết bao khóc cười
Trăm năm cũng một kiếp người
Chúc mi thanh thản bên trời thiên thu

DTK

Noel 2004
Montreal

LÊ ĐỨC TÂM, TRONG NỖI NHỚ LANG THANG.

Mùa hè 2019. Như là một cơ duyên, tôi đến Canada hai tháng. Người viết thư mời và bảo lãnh theo thủ tục giấy tờ là Lê Đức Tâm. Giấc mộng đi thăm M. Vincent nơi Xứ Lá Phong trong cuốn sách giáo khoa tiếng Pháp Mauger bìa xanh nổi tiếng ở miền Nam Việt Nam năm xưa đã thành sự thực.

Năm ấy, chúng tôi học lớp 7eme Spéciale trường Providence (Thiên Hựu, Huế). Lớp “đặc biệt” vì tiếng Pháp là ngôn ngữ chính. Càng đặc biệt vì đa số bạn học thuộc dòng dõi danh gia vọng tộc xứ Huế. Như anh em Trần Tiền Bửu-Trần Tiền Khanh, con GS Trần Đình, tác giả bộ sách Việt Sử. Nguyễn Văn Việt Sơn, con GS Hồng Dương Nguyễn Văn Hai, Khoa trưởng Đại Học Khoa Học Huế, Võ Di Sơn, thân phụ là Võ Di Nguyên, có thời làm Viện Trưởng Viện Hán Học, Lê Khắc Thuần, con BS Lê Khắc Quyến, chưa kể Lê Đức Tâm, pharmacie Thượng Tứ, Dư Thanh Khiêm, La Đức Hồng, Lê Quang Thiệu...”Xóm nhà lá” khuất nẻo phía sau “le haut du pave”” thượng tầng xã hội ấy chỉ có mấy mống, trong đó có tôi.

Thuở ấy, Lê Đức Tâm đã mang cái kính cận thị dày cộm. Chất giọng Huế với chút âm sắc gió Lào Quảng Trị, gặp lại nhau mùa hè Montréal 2019, sau hơn nửa thế kỷ phong ba bão táp trong từng phận người...Tâm vẫn không mấy thay đổi. Tóc cắt ngắn. Sơ-mi bỏ ra ngoài. Nụ cười sang sảng. Tâm và Ngô Bảo Tín đón tôi ở bến xe Montréal. Ba đứa cùng lớp năm xưa, tuổi con cọp, lang thang đêm Hạ Chí Montréal mà trời se lạnh như mùa giêng hai Huế.

Bạn bè hỏi:” Nhớ Tâm điều gì nhất?” Xin trả lời:” Tài kể chuyện liên tu bất tận, chuyện tiểu lâm, “Ba giai Tú xuất”...khiến anh em cười nghiêng ngả, chất giọng hùng hồn, sang sảng ấy hình như chẳng nơi mô có được. Đi “quân sự học đường” ở quân trường Phú Bài thuở sinh viên, Tâm chắc chắn sẽ được đại đội trưởng đề cử hô to “ắt-đơ, ắt-đơ” theo nhịp quân hành. Nhưng khác xa mấy ông Huế, Tâm thẳng tính như một anh Quảng Nam “mắm cái” thú thiệt. Yes/No rõ ràng, không ồm ờ như mưa nắng. Còn nhớ, sau lần sơ ngộ ở Montréal, nhăm nháp chút đỉnh buổi chiều mà dân Québec gọi là “de cinq à sept”, cả bọn kéo nhau đến một nhà hàng Hoa Kiều ăn tối. Tôi ngồi cạnh Tâm, đối diện là Lê Thị Hồng Hoa từ Mỹ sang hội ngộ. Bây giờ, dịch Covid-19 chưa hoành hành nhưng Hồng Hoa thì ho sù sụ. Bệnh nghề nghiệp thúc bách, là bác sĩ chuyên khoa hô hấp bệnh viện Brossard, Tâm thẳng thắn thăm hỏi sức khỏe Hồng Hoa, xem bệnh, ra toa, đưa thuốc và Hồng Hoa uống tại chỗ. Chị Lê Thị Cúc, vợ Tâm là dược sĩ.

Trong thời gian hơn hai tuần ở Montréal, tôi lưu lại nhà Ngô Bảo Tín ở đường Chouinard, thỉnh thoảng Tín chở lên thăm gia đình Tâm. Tôi rất mừng khi bạn bè thành công mỹ mãn nơi xứ người. Nhà rộng mênh mông. Hồ bơi, thảm cỏ, cabane ngồi làm thơ hay đọc sách. Tầng hầm có thể biến thành rạp chiếu phim. Tường nhà treo nhiều tranh chị Cúc vẽ, gam màu nhiệt đới nóng bỏng. Con trai Tâm-Cúc có ~~người là~~ đạo diễn điện ảnh trong đó diễn viên Ngô Bảo Tín từng sắm vai nhà môi giới địa ốc như công việc ngoài đời của Tín ở Montréal.

Hai tuần Montréal-Québec thương nhớ, Tín dẫn tôi đi chơi đó đây. Có lần, vào ăn sáng-cà phê ở chuỗi Mc Donald’s, khi nhận suất hàng vừa đặt mua, ngược mắt lên bảng chỉ dẫn trên quầy, thấy ghi dòng chữ “CUEILLETTE”. Tiếng Pháp Québécois dễ thương, đầy hình tượng cụ thể và hồn hậu như dân tình nơi đây. Đất lành chim đậu.

Tâm và Cúc đưa tôi đi thăm Oratoire Saint Joseph du Mont-Royal, thánh địa và vương cung thánh đường tưởng nhớ thánh Giuse trên đồi cao ở Montréal, kiến trúc phảng phất nhà thờ Sacre-Coeur trên đồi Montmartre. Bây giờ, qua Cáo phó, tôi mới biết Pháp danh của Tâm là Chánh Ngôn.

Thông điệp từ thánh đường trong mùa đại dịch Covid-19 là thắp sáng niềm Hy Vọng (Porteurs d'Esperance). Ước mong ngọn lửa tin yêu sẽ làm nguôi ngoai phần nào nỗi mất mát của nhiều người, trong đó có gia đình Tâm và bạn bè.

Nhớ bạn hiền. Như những cuốn phim ngày xưa chúng mình xem ở phòng Lab cha Oxarango trường Providence, phim cũ như “Crin Blanc” (Ngựa trắng), “Le voleur de bicyclette” (Kẻ cắp xe đạp)...có những đoạn, máy chiếu phim chạy rè rè, hình ảnh nhật nhòa hay đứt quãng. Tôi lạc mất Tâm khi vào trường Blaise Pascal, Đà Nẵng. Sau đó, tôi vào Đại Học Sư Phạm, Tâm học Đại Học Y Khoa Huế, những môi trường mới, những người bạn mới. Tháng ngày sau 1975, được tin Tâm về Đồng Nai, lập gia đình, thuyền nhân, định cư Canada...

Ra đi từ sông Hương, chúng mình gặp lại bên bờ sông Saint-Laurent.

Đá mòn, rêu nhật/Nước chảy huê trôi/Cái hạc bay lên vút tận trời... (Tản Đà)

Nước chảy về non, về chốn bình yên. Tâm nhé...

TỔNG VĂN THUY. 12/1/2022

Ottawa 2019

Nhà Khanh, Oct 2019
Las Vegas

Las Vegas, Oct 2019

Singapore 2020

BẮT MỘT TIẾNG CƯỜI

BP 70 Tiễn Biệt bạn LÊ ĐỨC TÂM

Nếu được dùng một câu tiếng Anh, tôi sẽ hỏi các bạn BP 70 : “What’s wrong with us?”

Đầu năm 2021, chúng tôi đã mất một cô bạn. Đầu năm 2022, lại phải tiễn đưa một người bạn khác. Cả hai người đều là những nhân cách đáng trân quý và đều là những người bạn đáng được quý mến.

Tôi không nhớ ai là Lê Đức Tâm những khi nhìn thấy địa chỉ email của Tâm trong nhóm BP hay khi nghe HTN kể về những người đã có mặt trong những cuộc họp mặt ban bè. HTN thường nói “ông này dzui lắm”. Cho đến gần cuối năm 2019, tôi mới được gặp Tâm và Cúc ở nhà của TTK , lần gặp mặt đầu tiên sau gần nửa thế kỷ và không ngờ cũng lại là lần gặp cuối cùng. Tâm đã đột ngột ra đi, có lẽ không một người thân, quen nào bên cạnh.

Vừa gặp lại Tâm, tôi đã nhớ ra ngay người bạn nam sinh nhỏ con, mang kính cận, ngồi lặng lẽ gần cuối lớp. Người nam sinh ấy bây giờ trông phát tướng (thầy thuốc mà), đẹp trai hơn, đầy tự tin và đặc biệt là không còn lặng lẽ. Đúng như HTN quảng cáo, Tâm là một trong hai cây cười của cả nhóm. Giọng Huế đặc sệt với, những “rứa , răng”, cùng những câu chuyện đùa, giọng kể có khi ngập ngừng, ỡm ờ đã giúp không khí những bữa ăn ở nhà Khanh bội phần vui nhộn, thân tình. Nhưng tôi cũng không được thưởng thức tài thọc lét của Tâm bao nhiêu , có lẽ vì “âm thịnh, dương suy”, có nhiều “madames” quá, nên Tâm cũng không dám trổ hết tài.

Cuộc họp mặt chỉ dành riêng cho BP 70 đó vui quá, nên ai cũng mong mỗi những lần họp mặt khác. Có người đề nghị địa điểm cho lần sắp đến là Canada, và nhà Tâm sẽ là địa điểm chính. Thời gian có thể là năm 2020. Thế nhưng không ai trong chúng tôi lường trước những gì có thể ngăn trở chúng tôi. Nếu không có cơn đại dịch, chúng tôi đã có thể gặp lại Lan Anh thêm một lần và đã có thể sang Canada quây phá Cúc và Tâm một lần. Cuộc đời đúng là vô thường. Đã biết thế, nhưng không thể không buồn khi bất ngờ phải tiễn đưa một người bạn.

Khi đọc bản cáo phó của gia đình Tâm, dầu chưa hết bàng hoàng, tôi vẫn cười nhẹ khi biết pháp danh của Tâm là Chánh Ngôn. Vị thầy nào đó hình như đã rất hiểu Tâm nên mới đặt pháp danh Chánh Ngôn cho Tâm. “Đức Tâm” chưa đủ, phải có “Chánh Ngôn” nghĩa là ngôn ngữ đang hoàng, chơn chánh, không được nói năng tào lao, ***cái tào lao rất dễ thương*** đã làm cho bao nhiêu người thân quen phải lăn ra cười, và có lẽ đang làm cho nhiều người ứa nước mắt khi nhớ đến, cái tào lao đã khiến một bậc đàn anh BP phải thốt ra: Đời vắng Tâm rồi, vui với ai? Tâm đã không còn, nhưng những hồi ức vui về Tâm và những nụ cười sẽ còn mãi trong tâm tưởng của bạn bè và những người thân quen của Tâm.

Tất cả BP 70 thành tâm chúc Tâm lên đường ***thanh thản, an vui***. Cầu mong Tâm sẽ sống mãi trong ánh sáng của **PHẬT PHÁP và TÂM ĐỨC**.

San Jose đêm 1/12/2022

BP70- Hoàng Thị Trang

Chúng tôi gồm các bạn học Lycée Blaise Pascal (BP70):

Canada: Ngô Bảo Tín & Hường, Võ thị Hòa & Anh Tuấn, Lê Thanh Dương & Nguyên, Lê Quốc Mạnh

Âu Châu: La Đức Hồng & Kim Nga, Hồ Minh Tâm & Roger, Dư Thanh Khiêm, Võ Thị Hồng Vân & Nghĩa, Tôn Nữ Bích Thúy & Nam, Trần Thiên Tứ & Thu

USA: Hoàng Bích & Hoàng Oanh, Trần Tiến Khanh & Diệu Lê, Trần Diễm Phương & Quang, Nguyễn Đại Anh & Kim Hoàn, Hoàng Hán Trú & Hiệp, Hoàng thị Trang, Hồ thị Ngọc, Võ thị Hồng Hoa & Tiệp, Huỳnh Ngọc Mỹ, Diệp Tú Hà, Nguyễn Khoa Diệu Phương, Lê thị Kim Chi, Lê thị Hiệp

Việt Nam: Trương Ngọc Lân & Xuân Lý, Lê Hiệp Tuyền & Bích Trân, Tống Văn Thụy, Lê thị Nhân Hạnh & Xiêm, Nguyễn thị Tuyết Nhung & Tín, Võ Bửu Uý

**Thành Thật Chia Buồn cùng Chị Cúc & Tang Quyên
Nguyễn cầu Hương linh Bạn Lê Đức Tâm sớm về
cõi Vĩnh Hằng**

Vẫn biết đời vô thường,
Xót xa thương tiếc người bạn hiền
Thôi hỉ, hãy yên nghỉ
Ngàn thu Vĩnh Biệt TÂM !!!